ProRail

Aan de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu
Mevrouw Wilma Mansveld
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Datum 12 oktober 2015
Ons kenmerk
Onderwerp

Bezoekadres
Moreelsepark 3
3511 EP Utrecht

Postadres
Postbus 2038
3500 GA Utrecht

Geachte mevrouw Mansveld, beste Wilma,

In het debat met de 2^{e} Kamer d.d. 29 september 2015 is aan u gevraagd om de managementletter 2014 van ProRail beschikbaar te stellen. U hebt daarbij uw aarzelingen gedeeld met de Kamer. U hebt aan de Raad van Commissarissen de vraag voorgelegd om zowel de managementletter als het accountantsverslag over boekjaar 2014 aan u beschikbaar te stellen.

De managementletter en het accountantsverslag "Uitkomsten controle 2014" bevatten beide bepalingen – voortkomend uit de beroeps reglementering voor Registeraccountants- voor wie deze documenten bestemd zijn ("uitsluitend bestemd voor gebruik door de directie en raad van commissarissen en mag zonder toestemming niet voor andere doeleinden worden gebruikt"). Om antwoord te kunnen geven op uw verzoek en de noodzakelijke "toestemming openbaarmaking" te verkrijgen, was derhalve overleg met de accountant (EY) noodzakelijk.

Doelstelling en context accountantsrapportages
De managementletter is een document dat wordt opgesteld om te informeren over de uitkomsten van de interim (tussentijdse) controle van de accountant. Deze rapportage bevat externe en interne ontwikkelingen, de resultaten van de opvolging van eerdere aanbevelingen en dient tevens om de leiding van ProRail tijdig op de hoogte te brengen van aandachtspunten ten aanzien van de controle. De bevindingen in een managementletter zijn niet het resultaat van een op zich zelf staand onderzoek naar de interne beheersing, maar betreffen uitsluitend aandachtspunten ten aanzien van de administratieve organisatie en interne controle, die relevant zijn in het kader van de controle van de jaarrekening. Dit document dateert uit dien hoofde uit oktober/november 2014.

Het accountantsverslag "Uitkomsten controle 2014" is van juni 2015. In dit document brengt de accountant verslag uit over de uitkomsten van de controle van de jaarrekening. In mijn brief d.d. 25 september 2015 heb ik in het onderdeel "Financiële beheersing" daaraan reeds aandacht besteed. In die paragraaf sta ik stil bij de interne rapportages van de hand van de CFO a.i. en de wijze waarop daarmee is omgegaan en in het bijzonder het oordeel van de accountant over hetgeen in deze interne rapportages aan de orde wordt gesteld. Daarbij heb ik aandacht besteed aan het algemene oordeel van de accountant over deze bevindingen en in het bijzonder ook de conclusies op de onderdelen

1. registratie en beheer activa
2. beheer subsidiestromen
3. juistheid kosten pgo-contracten
4. voorschotten.

Daaruit kan worden geconcludeerd dat aan de verschillende gesignaleerde aspecten in de controle aandacht is besteed en dat daaruit geen zaken naar voren zijn gekomen die een goedkeurende verklaring in de weg staan.

De door de RvC gevraagde interim rapportages zijn onderwerp van gesprek geweest in de raad, in de auditcommissie, besproken in afzonderlijk overleg van de president-commissaris, voorzitter van de auditcommissie, CFO ai. en accountant en tenslotte mondeling gedeeld in de aandeelhoudersvergadering. De rapportages zijn betrokken bij het bepalen van de aard en de intensiteit van de controlewerkzaamheden.

Toestemming openbaarmaking
In het contact met EY heb ik mogen vaststellen dat het verzoek beoordeeld wordt als een majeure beslissing, die impact op de positie van ProRail heeft maar ook EY en de betrokken externe accountant raakt. Een besluit over het ter beschikking stellen van accountantsverslagen en management letters aan het grotere publiek heeft daarbij voor de sector een bredere werking, hetgeen ook blijkt uit de discussie die hierover al enige tijd gaande is binnen de beroepsorganisatie NBA en bijvoorbeeld heeft geleid tot de introductie van de meer uitgebreide controleverklaring.

Het overleg met EY heeft op constructieve wijze plaats gevonden waarbij EY rekening houdt met de gewenste transparantie en behoeften van het maatschappelijk verkeer.

Bij de managementletter dient bedacht te worden dat het gaat om een "werkdocument". Rapportage over de interim controle, ontwikkelingen, voortgang en het bepalen van de aandachtspunten voor de controle. Een document dat eenvoudig niet geschreven is voor externen, die niet bekend zijn met de doelstelling en context van een dergelijke rapportage.

Het accountantsverslag gaat in op de uitkomsten van de controle 2014 en geeft een "toelichting en duiding" van de controleverklaring en andere aanvullende werkzaamheden. Daaruit zal duidelijk blijken dat de werkzaamheden van de accountant zich ook uitstrekken tot de rechtmatigheid (zie bijvoorbeeld pagina 11). In samenhang met het feit dat ik hieruit reeds in mijn brief d.d. 25 september 2015 geciteerd heb, zal duidelijk zijn dat dit document niet alleen de meest recente beoordeling omvat, maar ook meer informatie omvat die in deze relevant geacht moet worden en voor de accountant beroepshalve in ogenschouw dient te worden genomen.

Beide documenten hebben een werking naar directie en raad van commissarissen (en audit commissie) en derhalve bestaat er terughoudendheid om deze met anderen te delen. Dat geldt niet voor ProRail in het bijzonder maar zo is de "regel". Afwijken daarvan kan eenvoudig precedent werking hebben.

Gegeven de voortgaande discussie bestaat er daarentegen begrip voor uw verzoek om in deze situatie de stukken beschikbaar te stellen in de wetenschap dat u voornemens bent deze met de 2e Kamer te delen. EY heeft in deze hele specifieke situatie ingestemd met het beschikbaar stellen.

Voorkomen moet worden dat hier sprake is van een precedent dat algemene werking gaat krijgen, dan wel dat de stukken of delen hieruit, uit het verband gehaald worden of op andere wijze een "eigen leven gaan leiden". De RvC adviseert u de managementletter vertrouwelijk ter inzage te leggen voor de leden van de 2e kamer en het beperken van de openbaarheid tot het accountantsverslag (meest recent). Dit geldt te meer omdat ook al beschikt kan worden over een "Overzicht verbeteraanpak financiële beheersing ProRail". Het dringende verzoek zou daarbij zijn diegenen die inzage krijgen in de beide brieven goed te informeren over het specifieke karakter daarvan, zoals beschreven in deze brief. Vanuit de accountant wordt hiervoor ook aandacht gevraagd.

De documenten moeten in samenhang bezien worden en ook in samenhang met de vermelding in het jaarverslag door de RvC "dat in de beheersing van de financiële processen verbeteringen zijn doorgevoerd, maar dat ProRail nog niet op het juiste niveau is".
Daaruit blijkt niet alleen dat gekozen is voor transparantie, maar daarmee verplichten directie en raad zich ook om dat niveau zo snel mogelijk te bereiken.

Bijgaand treft u aan de managementletter van oktober/november 2014 en het verslag "Uitkomsten controle 2014" van juni 2015.

Vriendelijke groet,

Hans Alders
President-commissaris

Bijlagen: 1. Brief van EY toestemming openbaarmaking management letter en accountantsverslag 2014
2. Managementletter
3. Accountantsverslag